

ЕТИКА БІЗНЕСУ

Актуальність теми дослідження. Етика-це філософська дисципліна, яка вивчає мораль, суспільні норми поведінки, звичаї, беручи до уваги розвиток бізнесу в сьогоденні створено систему загальноетичних норм, правил поведінки суб'єктів підприємницької діяльності, їх взаємодії та спілкування. Етика бізнесу комерційна, підприємницька та будь-яка інша дозволена законом є родом діяльності задля отримання прибутку є складовою етики ділових відносин. **Мета дослідження.** Основною метою являється розкриття та обґрунтування на підставі вивченого матеріалу та відомих прикладів з практичного досвіду показати сутність, роль і значення етики бізнесу в сучасному підприємстві. Адаже успіх в сучасних умовах ринку бізнесової діяльності не досягне бажаного результату без участі такої важливої складової бізнесу як етика. **Завдання дослідження.** Проаналізувати суть етики бізнесу і показати її роль у ділових відносинах людей. **Об'єкт дослідження.** Як влаштована етика бізнесу і її системна єдність. **Предмет дослідження.** У загальному значенні етика – це набір моральних принципів і цінностей, що керується поведінкою людини чи групи людей і визначає позитивні та негативні оцінки їх думок і дій. Це ніби внутрішній кодекс законів, що визначає, як можна поводитись у тій чи іншій ситуації, а як не можна, які рішення можна приймати, а які ні, де проходить межа між добром і злом. Етика пов'язана з внутрішніми цінностями, а вони, у свою чергу, є частиною корпоративної культури і впливають на прийняті рішення, визначають їх соціальну доцільність у рамках зовнішнього середовища. Етична проблема виникає в тому випадку, коли дії окремої людини чи організації можуть завдати шкоди чи, навпаки, принести користь іншим [1]. Сьогодні у діловій науковій спільноті розрізняють етику бізнесу та етику ділових відносин. Етика бізнесу є вужчим і конкретнішим поняттям, ніж етика ділових відносин, оскільки її наукові інтереси обмежені сферою підприємницької, комерційної діяльності. Етика бізнесу розглядає взаємозв'язок цілей, засобів, норм підприємництва, вплив дій підприємця на своє становище і становище працівників у суспільстві [2]. До компетенції етики бізнесу належить дослідження моральних аспектів законодавства у сфері підприємницької діяльності і формулює для цієї сфери відповідні рекомендації. Етика ділових відносин визначає систему моральних цінностей, критеріїв та параметрів у відносинах між виробниками і споживачами, між організаціями (підприємствами), між організаціями та державою, у самих організаціях тощо. Виокремлюють етику на мікро- та макrorівнях, а точніше етику всередині організації та етику взаємовідносин організації із зовнішнім середовищем. Етика бізнесу всередині організації, інакше кажучи етика внутрішньоорганізаційна або внутрішньокорпоративна, – це система моральних взаємовідносин в середині підприємства між персоналом. Етика відносин між суб'єктами господарювання або зовнішньоділова регулює відносини підприємства із зовнішнім середовищем, тобто з партнерами, конкурентами, клієнтами, державою та іншими цільовими групами впливу. До внутрішніх корпоративних етичних норм поведінки належать такі правила, які зумовлюють відсутність наклепів на робочих місцях, насмішок та лайки, дотримання гендерної рівності, недопустимість сексуальних домагань, прозорість кар'єрного зростання та матеріального стимулювання, збереження майнових цінностей, прояв поваги до співпрацівників, їх поглядів. Зовнішні ділові етичні правила формують основу для забезпечення ведення чесних перемовин, відсутність маніпуляцій чи використання технології НЛП під час їх проведення, надання правдивої інформації про товар та послуги, які виготовляються чи надаються організацією споживачам та іншим цільовим групам ринку, ведення чесної конкурентної боротьби без хабарів чи цільового прихованого лобіювання тощо [3]. Етика виробника у взаємовідносинах зі споживачем посідає провідне місце в етиці бізнесу. Така особлива увага до споживача, під час ведення бізнесу, спричинена тим, що виробник прямо залежить від клієнтів та покупців, оскільки більша частина коштів, що надходять на підприємство, сформована споживачами [4]. Існує багато передумов та причин, через які виробники недотримуються або не завжди дотримуються етичних норм. Щодо суб'єктивних причин, то насамперед це залежить від особистих намірів підприємця під час ведення бізнесу [5]. **Висновок.** Етика бізнесу, як відомо, виникла недавно, і до цього часу багато людей схильні до скептичного бачення наслідків поєднання теорії (чи тим більше практики) бізнесу з етикою як галуззю філософії. Проте, останнім часом ряд факторів призводить до зростаючого зацікавлення бізнесменів етичними питаннями. Економічна етика – це сукупність норм поведінки підприємця, вимоги, запропоновані культурним суспільством для її стилю роботи, характеру спілкування між учасниками бізнесу, їх соціальному виглядом. Це – адаптовані до практичних потреб бізнесмена відомості про етичні поняття, про моральні вимоги до стилю роботи та виглядом ділової людини. Це – етика ведення переговорів з партнерами, етика складання документів, використання етичних методів конкуренції. Економічна етика включає діловий етикет, що формується під впливом традицій і прагнень певних сформованих історичних умов конкретної країни.

Список використаних джерел

1. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789>
2. URL: <http://www.ebk.net.ua/Book/synopsis/etika/part3/018.htm>
3. URL: <https://posibnyky.vntu.edu.ua/>
4. URL: https://posibnyky.vntu.edu.ua/et_/16.htm
5. URL: http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/deontologi/classes_stud/uk/